

Φωτοβολταϊκά: Συνωστισμός για μια θέση κάτω από τον Ήλιο

Η Κρήτη σήμερα, περισσότερο από την υπόλοιπη Ελλάδα, παρουσιάζει σημαντικές προϋποθέσεις για την ανάπτυξη Α.Π.Ε, ειδικά αιολικών και φωτοβολταϊκών συστημάτων.

Μετά από αγώνες που ξεκίνησαν το 1994 καταφέραμε να εγκαταστήσουμε, αρχικά στη Σητεία και στη συνέχεια και σε άλλες περιοχές της Κρήτης, το 12% της συνολικά εγκατεστημένης ισχύος αιολικής ενέργειας, σε σύνολο 800 MW που παράγουν οι ρυπογόνες μονάδες της ΔΕΗ στα Λινοπεράμματα Ηρακλείου, τον Αθερινόλακκο Σητείας και την Ξυλοκαμάρα Χανίων.

Σειρά έχουν τα Φ/Β συστήματα για τα οποία, οι επενδυτές έχουν υπερκαλύψει τις απαιτήσεις της Κρήτης με αιτήσεις, είτε για φωτοβολταϊκά πάρκα, είτε για μεμονωμένες περιπτώσεις (σε στέγες και σε άγονες χαμηλής παραγωγικότητας αγροτικές περιοχές). Ο συνωστισμός που παρουσιάστηκε προχθές στα γραφεία της ΔΕΗ (Τσαλικάκι), δείχνει την αγωνία των μικροεπενδυτών για να εκμεταλλευθούν την καθαρή ηλιακή ενέργεια και την οικονομική απόδοση, που είναι σήμερα από τις πλέον αξιόλογες, αξιόπιστες και εγγυημένες για μια εικοσαετία..

Ενδεικτικά, οι επενδύσεις Φ/Β πανελλαδικά, έφτασαν τα 16,4 δις, χωρίς να υπολογίζονται οι αναγκαίες επενδύσεις σε δίκτυα και διασυνδέσεις που εκτιμώνται σε επιπλέον 4-5 δις, καθώς και 100.0000 νέες θέσεις εργασίας.

Αλλά και οι υπόλοιπες Α.Π.Ε πανελλαδικά, έχουν πολύ μεγάλη διείσδυση, λόγω διασυνδεδεμένου συστήματος. Συγκεκριμένα σε αριθμό έργων σύμφωνα με την ΡΑΕ, έχουμε μέχρι σήμερα: Αιολικά (1218,5 έργα), Βιομάζα (43,3 έργα), Μικρά Υδροηλεκτρικά (185,1 έργα) και Φωτοβολταϊκά (139,7 έργα). Συνολικά έχουμε 1586,6 έργα Α.Π.Ε σε λειτουργία, εκ των οποίων η εγκατεστημένη ισχύς φτάνει τα 193 MW πανελλαδικά.

Η Κρήτη, όπως και η Ρόδος και όλα τα μη διασυνδεδεμένα νησιά, σχετικά με την ενεργειακή κάλυψη από Φ/Β, έχουν περιθώριο ανάπτυξης συνολικής ισχύος μέχρι 200 MWp, ενώ στο διασυνδεδεμένο σύστημα η συνολικά επιτρεπόμενη ισχύς από Φ/Β φτάνει στα 590 MWp

Υφιστάμενη κατάσταση στη Κρήτη

Όπως, έχω αναφέρει σε πολλά συνέδρια με εισηγήσεις μου, το δυναμικό για την ανάπτυξη και προώθηση των Α.Π.Ε στην Κρήτη, είναι το μεγαλύτερο της Μεσογείου (αιολικό, ηλιακό). Η εκμετάλλευση του δυναμικού αυτού όμως είναι πολύ μικρή, για λόγους, θεσμικούς, τεχνικούς, οικονομικούς και περιβαλλοντικούς. Η σοβαρότητα όμως του ενεργειακού προβλήματος στο νησί μας έχει προσδιορισθεί και από τα ακόλουθα στοιχεία, τα οποία είναι προϊόν έρευνας πολλών επιστημονικών φορέων, μεταξύ των οποίων εξέχουσα θέση έχει το Ε.Μ.Π, με επικεφαλής τον γητευτή των ανέμων κ. Αρθούρο Ζερβό, ο οποίος σήμερα, έχει οριστεί πρόεδρος της Δ.Ε.Η.

Μεταξύ των στοιχείων αυτών αξιοσημείωτα και αξεπέραστα τουλάχιστον μέχρι σήμερα είναι:

1) Το ακαθάριστο περιφερειακό προϊόν της Κρήτης παρουσιάζει μακροχρόνια πολύ υψηλό ετήσιο ρυθμό αύξησης, σημαντικά υψηλότερο από το μέσο όρο της υπόλοιπης χώρας. Ανάλογη εξέλιξη ακολουθεί η συνολική ενεργειακή ζήτηση, ειδικότερα όμως η ζήτηση ηλεκτρισμού η οποία αυξάνει με μέσο ετήσιο ρυθμό που φθάνει σε αρκετές περιπτώσεις το 10% σχεδόν διπλάσιο από την ηπειρωτική Ελλάδα.

2) Το ενεργειακό σύστημα της Κρήτης είναι πλήρως απομονωμένο από το αντίστοιχο σύστημα της ηπειρωτικής Ελλάδας και επομένως η λειτουργία του εξαρτάται απόλυτα από εισαγωγές πετρελαίου.

3) Το αυτόνομο ηλεκτρικό σύστημα της Κρήτης αντιμετωπίζει ήδη σοβαρά προβλήματα, τόσο στη παραγωγή από τα τρία ρυπογόνα εργοστάσια και από ένα απαρχαιωμένο δίκτυο μεταφοράς, που δεν μπορεί ν' ανταποκριθεί στην ταχύτατα αυξανόμενη ζήτηση

ηλεκτρισμού.

Τα οικονομικά των Φ/Β συστημάτων

Σημαντικές αλλαγές στο Ν. 3468/2006 έφερε ο Ν. 3734/2009 τόσο σε αδειοδοτικό όσο και σε χρηματοοικονομικό επίπεδο.

Συγκεκριμένα καθορίστηκαν νέες τιμές πώλησης για την παραγόμενη ενέργεια από Φ/Β. Η τιμολόγηση φθίνει με την πάροδο του χρόνου (ανά εξάμηνο) και αναπροσαρμόζεται ετησίως με βάση το 25% του πληθωρισμού του προηγούμενου έτους.

Βασική προϋπόθεση για τον καθορισμό της τιμής πώλησης της παραγόμενης ενέργειας από Φ/Β είναι η έναρξη της δοκιμαστικής λειτουργίας εντός δεκαοκτώ (18) μηνών από την υπογραφή της Σύμβασης Αγοροπωλησίας για τους σταθμούς ισχύος έως 10 MW και εντός τριάντα εξ (36) μηνών για τους σταθμούς ισχύος από 10 MW και άνω.

Υλοποίηση προγράμματος «φωτοβολταϊκές στέγες»

Σε συνέχεια του Ν. 3734/2009, θεσπίσθηκε με ΚΥΑ της 4ης Ιουνίου 2009, το ειδικό πρόγραμμα Ανάπτυξης Φωτοβολταϊκών συστημάτων (ΦΒΣ) σε κτιριακές εγκαταστάσεις και ιδίως σε δώματα και στέγες κτιρίων. Το πρόγραμμα αφορά στην εγκατάσταση συστημάτων μέχρι 10 KWp σε κατοικίες και πολύ μικρές επιχειρήσεις στο Ηπειρωτικό Σύστημα και στα Διασυνδεδεμένα Νησιά, εφαρμόζεται από 1η Ιουλίου 2009 και θα διαρκέσει έως 31-12-2019. Η τιμή της παραγόμενης ηλεκτρικής ενέργειας που διοχετεύεται στο δίκτυο ορίζεται σε 0,55 ευρώ /KWh. Ο οικιακός μικροπαραγωγός ηλιακού ηλεκτρισμού απαλλάσσεται από το άνοιγμα βιβλίων στην Εφορία, δηλαδή τα έσοδα που πηγάζουν από την πώληση της ενέργειας δεν φορολογούνται. Σχετικά με τις μικρές επιχειρήσεις, η φοροαπαλλαγή ισχύει με την προϋπόθεση ότι τα κέρδη εμφανίζονται σε ειδικό λογαριασμό αφορολόγητου αποθεματικού. Στόχος του ως άνω προγράμματος, πλην της στήριξης του ηλεκτρικού δικτύου και της αξιοποίησης του ηλιακού δυναμικού της χώρας και ειδικά της Κρήτης, αποτελεί η παροχή κινήτρων στους πολίτες για την ενασχόλησή τους με την «πράσινη ενέργεια και επιχειρηματικότητα».

Συμπληρωματικά του παραπάνω προγράμματος Φ/Β, θεσπίσθηκαν ρυθμίσεις (με την απόφαση 29107/7-7-2009 του ΥΠΕΧΩΔΕ) σχετικά με τους όρους εγκατάστασης των Φ/Β συστημάτων σε δώματα και στέγες κτιρίων, βάσει των οποίων δεν απαιτείται οικοδομική άδεια παρά μόνο έγκριση εργασιών μικρής κλίμακας.

Με την τελευταία τροποποίηση του αναπτυξιακού νόμου, για να ενταχθεί ένα έργο σ' αυτόν πρέπει να πληροί τις ακόλουθες προϋποθέσεις: 1) Άδεια παραγωγής 2) Προσφορά όρων σύνδεσης 3) Έγκριση Περιβαλλοντικών Έργων, 4) Άδεια εγκατάστασης 5) Ελάχιστο ποσοστό συμμετοχής με ίδια κεφάλαια του επενδυτή, 25% του προταθέντος προϋπολογισμού.

Ειδικό Χωροταξικό Πλαίσιο

Η έγκριση στις 12-11-2008 ειδικού πλαισίου χωροταξικού σχεδιασμού και αειφόρου ανάπτυξης για τις Α.Π.Ε αποτελούσε μακροχρόνια προσπάθεια και συνετέλεσε στην επιβολή όρων, περιορισμών και κατευθύνσεων για την προστασία και διαχείριση του περιβάλλοντος και την αντιμετώπιση των σημαντικών περιβαλλοντικών από έργα Α.Π.Ε. Αξίζει να σημειωθεί στο σημείο αυτό ότι η χρόνια έλλειψη χωροταξικού σχεδιασμού είχε αποτελέσει στο παρελθόν συνήθη λόγο για την ακύρωση των αδειών παραγωγής από το ΣτΕ.

Μανόλης Βουτυράκης

Φυσικός Περιβ/γος, Πρόεδρος Σ.Π.Α.Π.Ε..Κ.Ε.Ε.Κ

Σημείωση: Το Wp (Watt-peak: Watt-αιχμή) είναι μέτρο της ονομαστικής δύναμης μιας φωτοβολταϊκής συσκευής ηλιακής ενέργειας υπό συνθήκες εργαστηριακού φωτισμού. Χρησιμοποιούνται επίσης οι σχετικές μονάδες όπως η KWp (κιλοβάτ-αιχμή) και η MWp (μεγαβάτ-αιχμή).